

**СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА
ПСИХОФІЗІОЛОГІЯ**

Спеціальність: **С4 «Психологія»**

Освітньо-професійна програма: **Клінічна психологія**

Код компонента в освітній програмі: **ОК 1**

Рівень вищої освіти: **другий (магістерський)**

Форма здобуття освіти: **очна (денна)**

Рік навчання: **I**

Семестр(и): **I (осінній)**

Тип освітнього компонента: **нормативний**

Навчальний рік: **2025-2026**

Обсяг: **3 кредити ECTS (90 год.)**

Навчальні заняття: **лекції, практичні заняття, консультації**

Підсумковий контроль: **диф. залік**

Пререквізити: **обсяг знань достатній для вступу на спеціальність.**

Кафедра/підрозділ: **кафедра української мови, психології та педагогіки**, пр. Науки, 4, корпус А, 5 поверх

Керівник освітнього компонента: **Соколова Ірина Михайлівна**,
email: im.sokolova@kntmu.edu.ua

ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

«Психофізіологія» зосереджена на вивченні нервової системи як біологічної основи психічних процесів і станів. Курс охоплює нейрофізіологічні механізми відчуттів, сприймання, уваги, пам'яті, мислення, емоцій і вольової регуляції; взаємозв'язки між фізіологічними показниками та поведінкою, працездатністю й психічним здоров'ям у нормі та при розладах. Розглядаються методи дослідження (ЕЕГ, ЕКГ, варіабельність серцевого ритму, шкірно-гальванічна реакція тощо), психофізіологія стресу, адаптації та втоми, індивідуально-типологічні властивості вищої нервової діяльності й темпераменту, а також можливості застосування цих знань у клініко-психологічній, психодіагностичній і психокорекційній практиці.

МЕТА КУРСУ: сформувати у здобувачів системні знання про психофізіологічні основи психічних процесів і станів, розвинути навички інтерпретації фізіологічних показників у зв'язку з поведінкою та здоров'ям, підготувати до коректного застосування психофізіологічних методів у клінічній, діагностичній та корекційній діяльності.

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

- пояснювати будову та функції центральної й периферичної нервової системи в контексті психічної діяльності;
- описувати психофізіологічні механізми когнітивних, емоційних і мотиваційних процесів;
- розпізнавати індивідуально-типологічні особливості вищої нервової діяльності, зв'язок темпераменту з поведінкою та працездатністю;
- планувати та виконувати базове психофізіологічне обстеження з використанням ЕЕГ, ЕКГ, показників шкірної провідності, частоти та варіабельності серцевих скорочень;
- інтерпретувати психофізіологічні дані для оцінки уваги, емоційного стану, рівня стресу, втоми й функціонального ресурсу;
- застосовувати психофізіологічні підходи у психодіагностиці, профілактиці та психокорекції функціональних порушень;
- інтегрувати результати психофізіологічних вимірювань із клініко-психологічною інформацією для ухвалення професійних рішень;
- дотримуватися етичних норм збору, зберігання та використання біосигналів і персональних даних під час досліджень та практичної роботи.

ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА**Перелік тем лекцій (20 год.):**

1. Психофізіологія як наука на сучасному етапі розвитку. Методи психофізіологічних досліджень.
2. Морфофункціональні особливості нервової системи.
3. Психофізіологія сенсорних процесів.
4. Психофізіологія зорової системи.
5. Психофізіологія слухової і вестибулярної систем.
6. Психофізіологія смакової і нюхової систем.
7. Психофізіологія адаптації людини.
8. Психофізіологія пам'яті.
9. Психофізіологія уваги.
10. Клінічна психофізіологія.

Перелік тем практичної роботи (30 год):

1. Психофізіологія як наука на сучасному етапі розвитку. Методи психофізіологічних досліджень.
2. Морфофункціональні особливості нервової системи.
3. Психофізіологія сенсорних процесів.
4. Психофізіологія зорової системи.
5. Психофізіологія слухової і вестибулярної систем.
6. Психофізіологія смакової і нюхової систем.
7. Психофізіологія адаптації людини.
8. Психофізіологія пам'яті.
9. Психофізіологія уваги.
10. Клінічна психофізіологія.

Перелік тем самостійної роботи студента (40 год.)

1. Психофізіологія як наука на сучасному етапі розвитку. Методи психофізіологічних досліджень.
2. Морфофункціональні особливості нервової системи.
3. Психофізіологія сенсорних процесів.
4. Психофізіологія зорової системи.
5. Психофізіологія слухової і вестибулярної систем.
6. Психофізіологія смакової і нюхової систем.
7. Психофізіологія адаптації людини.
8. Психофізіологія пам'яті.
9. Психофізіологія уваги.
10. Клінічна психофізіологія.

СРС спрямована на поглиблення та закріплення теоретичних знань, отриманих під час аудиторного навчання та сприяють формуванню професійних компетентностей. Результати СРС підлягають контролю та включені до підсумкового контролю знань.

Консультації: онлайн, за попередньою реєстрацією на сторінці курсу в Системі дистанційного навчання курсу.

Методи навчання: лекції, інтерактивні дискусії, робота в малих групах, аналіз і розв'язання комунікативних ситуацій, метод кейсів, рольові ігри, моделювання професійних діалогів, тренінгові вправи з розвитку комунікативних навичок, метод самопрезентації, мозковий штурм.

ОЦІНЮВАННЯ

Поточна навчальна діяльність (ПНД). Оцінювання успішності здобувачів освіти здійснюється відповідно до Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в ХНМУ (<https://knmu.edu.ua/documents/normatyvni-dokumenty-navchalnogo-proczesu/>). Оцінка за практичне чи підсумкове заняття становить від 2 до 5 балів. Подання завдань за запізненням з неповажних причин тягне за собою зниження оцінки відповідно до відсотка запізнення в часі від часу виконання завдання. Завдання перевіряються до 24 год. Оцінки виставляються у електронний журнал. Незадовільні оцінки відпрацьовуються відповідно до Положення про порядок відпрацювання студентами ХНМУ навчальних занять (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_vidprac_zaniat.pdf).

В кінці семестру середня оцінка за семестр конвертується у багатобальну оцінку (70 – 120 балів) відповідно до таблиці 1 Інструкції з оцінювання (див. вище). Середнє арифметичне ПНД становить загальну навчальну діяльність (ЗНД).

Індивідуальні завдання (ІЗ) оцінюються до 10 балів.

Підсумковий контроль. Умовою допуску до заліку є набрання 70 балів ЗНД. Оцінка за д.залік становить від 50 до 80 балів.

Оцінка з дисципліни (ОД). $ОД = ЗНД + ІЗ + 3$.

Оскарження результатів підсумкового контролю проводиться у встановленому в ХНМУ порядку (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_apel_kontrol.pdf).

ПОЛІТИКИ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Рекомендації щодо роботи на курсі: брати активну участь у всіх формах роботи на заняттях, присвячувати 1-2 год. щодня виконанню самостійної роботи та підготовці до занять, ставити запитання під час занять, відвідувати консультації, вчасно здавати завдання та виконувати усі форми контролю.

Відвідування занять. Відвідування лекцій є обов'язковим. Формою одягу під час офлайн-занять є білий медичний халат. При запізнення більше ніж на 5 хвилин ви можете бути не допущені до заняття. Пропущені заняття відпрацьовуються відповідно до Положення про порядок відпрацювання студентами ХНМУ навчальних занять (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_vidprac_zaniat.pdf).

Академічна доброчесність. ХНМУ стоїть на позиціях нульової толерантності до проявів академічної недоброчесності. Будь-які порушення принципів академічної доброчесності тягнуть за собою відповідальність у встановленому в ХНМУ порядку (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_ad-1.pdf).

Використання електронних гаджетів та інструментів штучного інтелекту допускається лише з дозволу викладача.

Політика щодо осіб з особливими освітніми потребами. Здобувачі з особливими освітніми потребами мають зв'язатися з викладачем задля розробки індивідуальної освітньої траєкторії.

Час відповіді викладача: 24 години.

Технічні вимоги до роботи на курсі:

- доступ до комп'ютера, ноутбука, планшета чи смартфона
- корпоративний обліковий запис Google з власним фото
- навички роботи з Google Workspace (Google Meet, Docs, Sheets, Slides, Forms) та Moodle

Технічна підтримка: АСУ (ev.shevtsov@knmu.edu.ua), Google (tehotdelknmu@gmail.com), Moodle (al.korol@knmu.edu.ua)

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

1. Дегтяренко Т.В., Ковиліна В.Г. Психофізіологія розвитку: Підручник для студентів вищих навчальних закладів. К.: УАІД «Рада», 2022. 327 с.
2. Лісовенко А.Ф., Крюкова М.А. Біолого-психофізіологічні та психологічні аспекти переживання стресу в умовах пандемії. Габітус. Одеса: Видавн. дім «Гельветика», 2021. Вип. 23. С. 133-138.

3. Лісовенко А. Ф., Бедан В. Б. Психофізіологія: практикум (для самостійної підготовки здобувачів вищої освіти факультету психології, політології та соціології) / А. Ф. Лісовенко, В. Б. Бедан. Одеса : Фенікс, 2021. 75 с.

Зав. кафедри української мови,
психології та педагогіки

Людмила ФОМІНА